



Stichting Pensioenfonds SABIC

Resultaten deelnemersonderzoek mei 2016

Respondenten

- 3.030 werknemers aangeschreven
- Vereiste response: 342
- Behaalde response: 509
- Response rate = 16,8%
- Sommige vragen zijn niet door alle respondenten ingevuld (Bijv. bij indien nee -> ga naar vraag X). Indien het aantal respondenten minder is dan 509, dan is dit bij de desbetreffende grafiek aangegeven (aantal respondenten is uitgedrukt als 'n').
- Percentages zijn afgerond naar gehele procenten.

Profiel respondenten

Wat is uw leeftijd?

	2016	2013	2012
30 jaar of jonger	4%	6%	9%
Tussen 31 en 40 jaar	10%	16%	12%
Tussen 41 en 54 jaar	46%	48%	47%
Tussen 55 en 59 jaar	26%	20%	22%
60 jaar of ouder	14%	10%	11%

Profiel respondententen

Hoe lang bent u in dienst bij SABIC?

Dienstjaren	2016	2013	2012
Minder dan 3 jaar	5%	18%	17%
Tussen de 3 en 10 jaar	18%	18%	14%
Langer dan 10 jaar	78%	64%	69%

Pensioenbewustzijn & kennis

Vraag 1 - Bent u geïnteresseerd in uw pensioen?

	2016	2013	2012
Nee, maar ik ga ervan uit dat het goed zit	2%	2%	4%
Nee, ik vind het veel te ingewikkeld	2%	1%	2%
Nee, mijn pensioen is nog ver weg	3%	2%	4%
Nee, maar ik zou me daar eigenlijk veel meer in willen verdiepen	7%	4%	5%
Ik ben matig geïnteresseerd	14%	11%	12%
Ja, ik ben geïnteresseerd in mijn pensioen	42%	51%	44%
Ja, ik ben zeer geïnteresseerd in mijn pensioen	29%	28%	29%

Pensioenbewustzijn & kennis

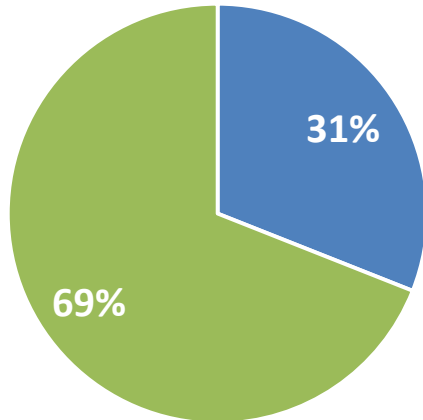
Vraag 2 – Wat doet u met post die u ontvangt van SPF?

	2016	2013	2012
Die lees ik goed door	37%	48%	42%
Die lees ik op hoofdlijnen	57%	50%	49%
Die lees ik niet, maar bewaar ik wel	8%	2%	8%
Die lees ik niet en gooi ik weg	1%	0%	1%

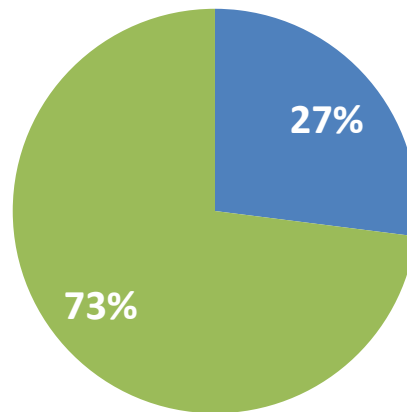
Pensioenbewustzijn & kennis

Vraag 3 – Wanneer verwacht u met pensioen te gaan?

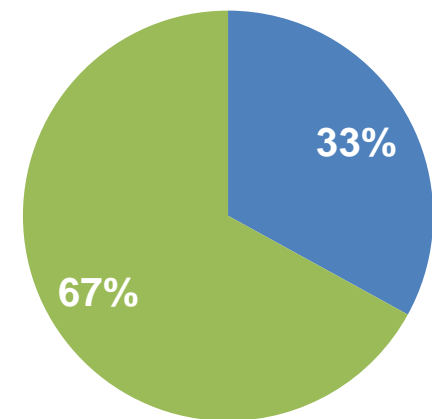
- Geen idee. Ik denk er nog niet over na
- Ik heb een bepaalde leeftijd in gedachten



2016



2013

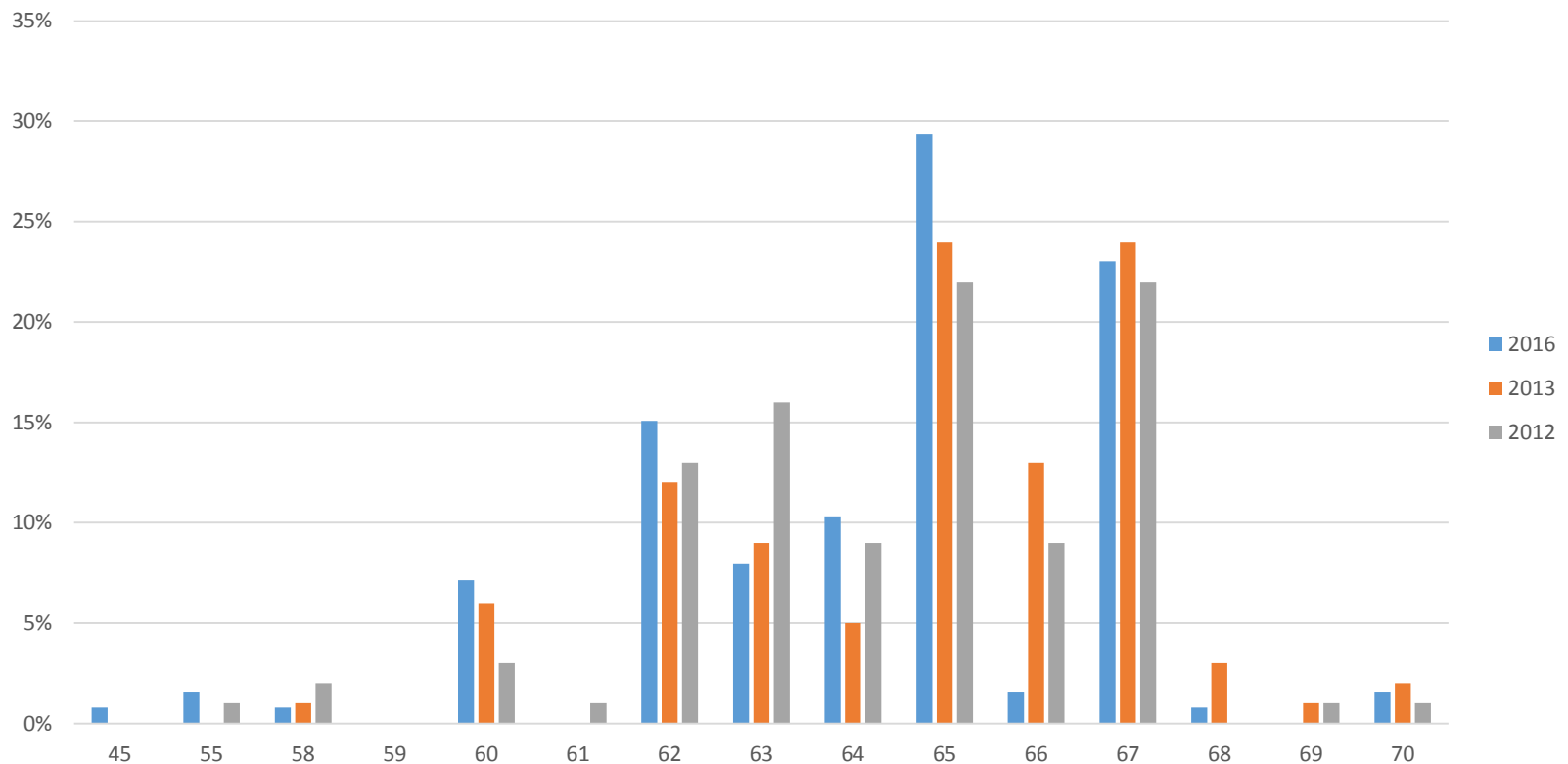


2012

Pensioenbewustzijn & kennis

Indien vorige vraag beantwoord met 'Ik heb een bepaalde leeftijd in gedachten, namelijk ..' n=350

Vervolg vraag 3 – Wanneer verwacht u met pensioen te gaan?



Gemiddelde leeftijd 2016: 64,1

2013: 64,3 jaar

2012: 64,3 jaar

Pensioenbewustzijn & kennis

Vraag 4 – Weet u op hoeveel pensioen u straks rekenen? (kruistabel)

Gesegmenteerd naar leeftijd (2016)

	Totaal (n=509)	≤ 30 jr (n=22)	31 t/m 40 jr (n=53)	41 t/m 54 jr (n=233)	55 t/m 59 jr (n=130)	≥ 60 jr (n=71)
Ik weet precies wat ik aan pensioen opbouw	14%	0%	11%	11%	14%	28%
Ik ken mijn pensioensituatie op hoofdlijnen	60%	55%	47%	59%	62%	68%
Ik weet niet goed wat ik opbouw, maar ik vertrouw erop dat het goed komt	27%	45%	42%	30%	24%	4%

Pensioenbewustzijn & kennis

Vraag 4 – Weet u op hoeveel pensioen u straks rekenen?
(trend)

	2016 (n=509)	2013 (n=163)	2012 (n=305)
Ik weet precies wat ik aan pensioen opbouw	14%	21%	16%
Ik ken mijn pensioensituatie op hoofdlijnen	60%	63%	54%
Ik weet niet goed wat ik opbouw, maar ik vertrouw erop dat het goed komt	27%	16%	30%

Pensioenbewustzijn & kennis

Vraag 5 – In hoeverre bent u bekend met uw pensioenregeling?
(1 = volledig onbekend, 5 = volledig bekend)

	2016	2013	2012
1 – Volledig onbekend	2%	2%	3%
2 – Onbekend	6%	10%	11%
3 – Neutraal	36%	31%	35%
4 – Bekend	49%	46%	43%
5 – Volledig bekend	6%	10%	9%

Gemiddelde 2016: 3,6

2013: 3,5

2012: 3,5

Pensioenbewustzijn & kennis

Vraag 6 – Kunt u aangeven welke onderdelen van de pensioenregeling u kent? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

	2016	2013	2012
Ik weet dat mijn pensioenopbouw gebeurt in een middelloonregeling	75%	88%	84%
Ik weet dat de jaarlijkse pensioenopbouw 1,875% bedraagt	41%	57%	53%
Ik weet dat de pensioen(reken)leeftijd bij SPF berekend wordt met een pensioenleeftijd van 67 jaar.	93%	67%	63%
Ik weet dat een Nettopensioenregeling bestaat, waarmee ook pensioen over het salaris boven 101.519 euro (het grensbedrag in 2016) kan worden opgebouwd.	21%	-	-
Ik weet dat de toeslagverlening (indexatie) voorwaardelijk is (dus niet gegarandeerd)	68%	64%	60%
Ik weet wat wordt bedoeld met 'Voorwaardelijke pensioen'	28%	28%	12%

Pensioenbewustzijn & kennis

Vervolg vraag 6 (deel 2) – Kunt u aangeven welke onderdelen van de pensioenregeling u kent? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

	2016	2013	2012
Ouderdomspensioen	60%	63%	62%
Partnerpensioen	75%	74%	74%
Wezenpensioen	54%	56%	60%
Arbeidsongeschiktheidspensioen	33%	28%	26%
Premievrijstelling bij arbeidsongeschiktheid	24%	15%	18%
Geen van bovenstaande	3%	2%	6%

Pensioenbewustzijn & kennis

Vraag 7 - Welke keuzemogelijkheden binnen de pensioenregeling kent u? *(meerdere antwoorden mogelijk)*

	2016	2013	2012
Waardeoverdracht	63%	71%	63%
Vervroeging van de pensioendatum	63%	46%	49%
Deeltijdpensioen	44%	27%	32%
Uitruil partnerpensioen	42%	29%	31%
Variatie in de pensioenuitkering	42%	33%	33%
PPS-saldo omzetten in een tijdelijke PPS-uitkering of levenslang ouderdomspensioen	30%	-	-
Geen van bovenstaande	14%	15%	18%

Pensioenbewustzijn & kennis

Vraag 8 - In de pensioenregeling van SPF loopt u risico's. Kunt u aangeven welke risico's u kent? (meerdere antwoorden mogelijk)

	2016	2013	2012
Toeslagverlening vindt alleen plaats als de financiële toestand van SPF dat toelaat	74%	77%	67%
De financiële situatie van SPF kan er toe leiden dat er gekort wordt op wat er 'in uw pensioenpot zit' (de opgebouwde pensioenaanspraken)	73%	79%	74%
Als de pensioenregeling zo duur wordt dat de premie ontoereikend is, gaat u mogelijk jaarlijks minder pensioen opbouwen (korting op de toekomstige jaaropbouw)	59%	63%	59%
Geen van bovenstaande	12%	7%	13%

Pensioenbewustzijn & kennis

8B - Kruistabel – Vindt u het nodig dat er vanwege het samengaan van SABIC-IP en SPF er een nieuwe huisstijl wordt geïntroduceerd?

Voorheen deelnemer van het Pensioenfonds SABIC IP

	Ja (n=235)	Nee (n=274)
Ja, dat kost weliswaar geld, maar het is wel nodig	5%	3%
Nee, dat geld kan beter besteed worden aan hogere pensioenen	61%	45%
Nee, de huidige huisstijl is goed, die hoeft niet te worden veranderd	34%	52%

Vertrouwen in het pensioenfonds

Vraag 9 – Heeft u vertrouwen in SPF?

	2016	2013	2012
Ja, ik heb er vertrouwen in dat SPF mijn belangen goed en professioneel behartigt	76%	87%	83%
Nee, ik heb weinig vertrouwen in SPF	4%	2%	3%
Geen mening. Ik weet niet zo goed wat SPF doet	20%	10%	14%

Vertrouwen in het pensioenfonds

Indien vorige vraag beantwoord met 'nee'

Vraag 9b – Hoe kan SPF uw vertrouwen het beste verbeteren?

	2016 (n=22)	2013 (n=4)	2012 (n=10)
Mij meer inzicht bieden in wat SPF (voor mij) doet	-	-	20%
Mij beter informeren via de site en andere communicatiemiddelen	5%	-	-
De financiële resultaten / positie van SPF verbeteren	36%	75%	20%
Meer openheid geven over de mogelijke gevolgen en risico's van alle recente ontwikkelingen voor mijn pensioen	18%	25%	-
Anders	41%	-	60%

Vertrouwen in het pensioenfonds

Vraag 10 - Maakt u zich weleens zorgen over de financiële situatie van SPF en daarmee ook over uw toekomstig pensioen?

	2016	2013	2012
Ja	60%	69%	66%
Nee	40%	31%	34%

Vertrouwen in het pensioenfonds

Indien zorgen

Vraag 10b – Welke zorgen heeft u?

	2016 (n=306)	2013 (n=112)	2012 (n=202)
Dat mijn pensioen straks niet wordt uitgekeerd	13%	14%	14%
Dat ik straks minder pensioen krijg uitgekeerd dan nu wordt toegezegd	68%	75%	71%
Dat mijn pensioen niet jaarlijks wordt verhoogd (uitblijven van indexatie/toeslagverlening)	19%	11%	15%

Vertrouwen in het pensioenfonds

Vraag 11 – Welk rapportcijfer geeft u SPF in het algemeen?

	2016	2013	2012
1	-	-	-
2	-	1%	1%
3	1%	-	-
4	1%	1%	-
5	3%	2%	2%
6	12%	4%	11%
7	34%	37%	35%
8	40%	45%	44%
9	7%	10%	6%
10	1%	1%	1%

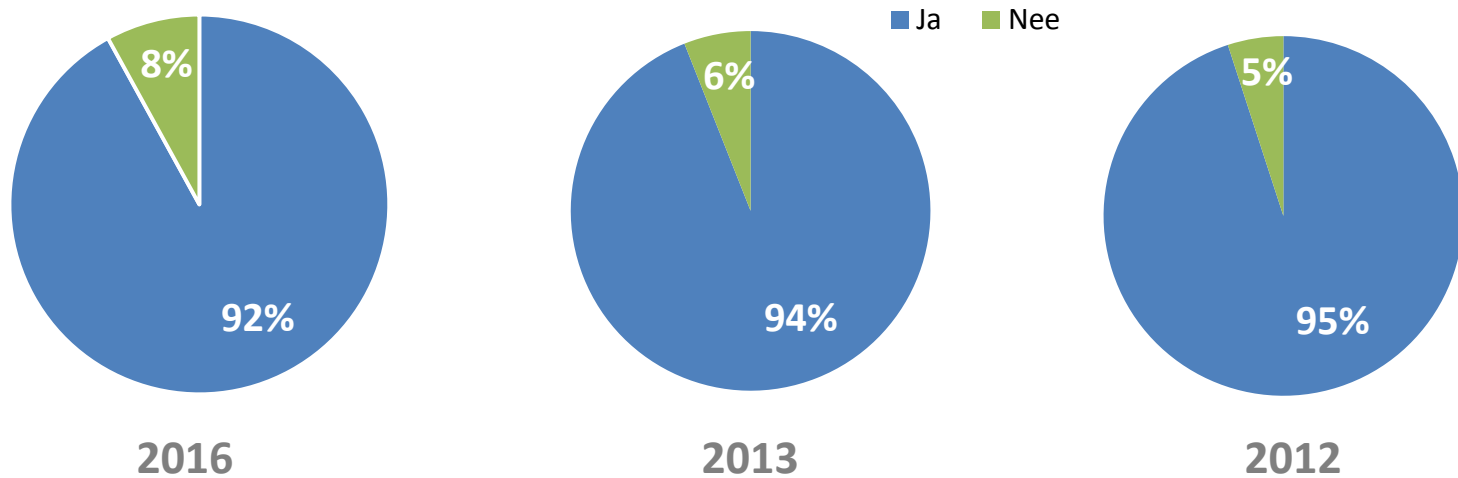
Gemiddelde 2016: 7,2

2013: 7,5

2012: 7,4

Communicatiemiddelen

Vraag 12 – Vindt u dat u voldoende wordt geïnformeerd vanuit SPF?



Communicatiemiddelen

Indien 'nee'

Vraag 12B – Waarover zou u meer/beter geïnformeerd willen worden? (meerdere antwoorden mogelijk)

	2016 (n=42)	2013 (n=9)	2012 (n=16)
Pensioen in het algemeen	45%	66%	44%
De (onderdelen van de) pensioenregeling	33%	55%	31%
Mijn persoonlijke pensioensituatie	83%	77%	69%
Mijn keuzemogelijkheden	62%	77%	50%
(De financiële situatie van) SPF	45%	22%	44%
Over wat er met mijn pensioen gebeurt bij veranderingen in mijn werk- of privésituatie	45%	55%	50%
De onzekerheden in de pensioenregeling en de risico's die ik daardoor liep	48%	44%	31%
De risicohouding van het bestuur	33%	-	19%
Geen van bovenstaande	5%	11%	-

Communicatiemiddelen

Indien 'nee'

Vraag 12C – Hoe zou u meer/beter geïnformeerd willen worden?

	2016 (n=42)	2013 (n=9)	2012 (n=16)
Bij voorkeur schriftelijk (brieven, brochures etc.)	48%	11%	38%
Bij voorkeur via teksten op de website	2%	11%	12%
Bij voorkeur via instructievideo's op de website	5%	11%	-
Bij voorkeur middels bijeenkomsten	5%	33%	6%
Bij voorkeur middels een persoonlijk gesprek	40%	33%	44%

Communicatiemiddelen

Vraag 13 – Over het algemeen is de communicatie van SPF over mijn pensioen begrijpelijk (1= volledig oneens, 5= volledig eens)

	2016	2013	2012
1 – Volledig oneens	1%	-	1%
2 – Oneens	5%	4%	3%
3 – Neutraal	26%	17%	23%
4 – Eens	56%	56%	56%
5 – Volledig eens	9%	23%	17%

Gemiddelde 2016: 3,9

2013: 3,9

2012: 3,9

Communicatiemiddelen

Vraag 14 – Heeft u het afgelopen jaar uw Uniform Pensioenoverzicht (UPO) van SPF gelezen?

	2016	2013	2012
Ja, helemaal	40%	47%	41%
Ja, maar alleen op hoofdlijnen	50%	47%	45%
Nee	7%	2%	5%
Nee, want ik ben kort in dienst, waardoor ik nog geen UPO heb ontvangen	2%	2%	7%
Weet ik niet	1%	1%	2%

Communicatiemiddelen

Indien UPO niet gelezen

Vraag 14B - Kunt u aangeven waarom u het Uniform Pensioenoverzicht niet heeft gelezen?

	2016 (n=34)	2013 (n=4)	2012 (n=15)
Omdat ik de pensioenplanner van SPF gebruik om mijn pensioensituatie te bekijken	6%	-	-
Omdat ik daar geen tijd voor heb gehad	-	-	7%
Omdat het mij niet interesseert	6%	-	-
Omdat ik het op het eerste gezicht veel te ingewikkeld vond	21%	-	32%
Omdat ik het vertrouwen heb dat het wel goed zit	21%	-	27%
Omdat mijn pensioen nog zo vaak verandert voordat ik met pensioen ga	29%	75%	27%
Anders	18%	25%	7%

Communicatiemiddelen

Indien UPO niet gelezen

Vervolg vraag 14B - Kunt u aangeven waarom u het Uniform Pensioenoverzicht niet heeft gelezen?

	2016 (n=34)	2013 (n=4)	2012 (n=15)
Omdat ik het vertrouwen heb dat het wel goed zit	21%	-	27%
Omdat mijn pensioen nog zo vaak verandert voordat ik met pensioen ga	29%	75%	27%
Anders	18%	25%	7%

Communicatiemiddelen

Indien UPO gelezen

Vraag 14C – Begreep u de informatie op het Uniform Pensioenoverzicht?

	2016 (n=460)	2013 (n=153)	2012 (n=262)
Ja, ik vond het duidelijk	48%	59%	57%
Gedeeltelijk	48%	39%	40%
Nee, niet goed	3%	3%	3%

Communicatiemiddelen

Vraag 15 – Heeft u behoefte aan aanvullende informatie over het Uniform Pensioenoverzicht?

	2016	2013	2012
Nee	44%	47%	43%
Ja, bij voorkeur middels een informatiebijeenkomst	6%	6%	7%
Ja, bij voorkeur middels aanvullende informatie op de website	28%	28%	30%
Ja, bij voorkeur middels een persoonlijk gesprek	22%	20%	19%

Communicatiemiddelen

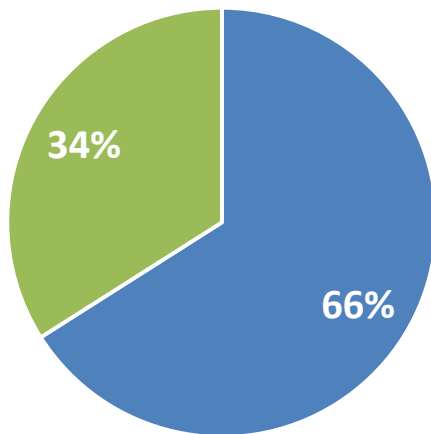
Vraag 16 - Pensioenfondsen mogen hun post digitaal verzenden, tenzij de deelnemer aangeeft de post op papier te willen ontvangen. Als SPF u vraagt of ze de post digitaal (via een beveiligde ‘brievenbus’ op de de SPF-website) naar u kan verzenden, wat is dan uw keuze?

	2016	2013	2012
Nee, ik wil alle post op papier ontvangen.	41%	50%	54%
Ja, ik wil alle post van SPF digitaal ontvangen.	59%	35%	31%
Op dit moment weet ik nog niet wat ik zal doen als mij die vraag wordt gesteld.	-	15%	14%

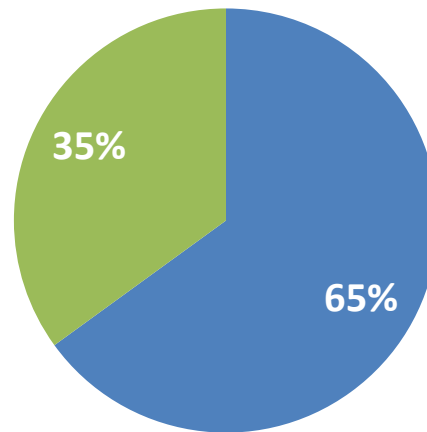
Communicatiemiddelen

Vraag 17 - Heeft u het afgelopen jaar de website van SPF bezocht?

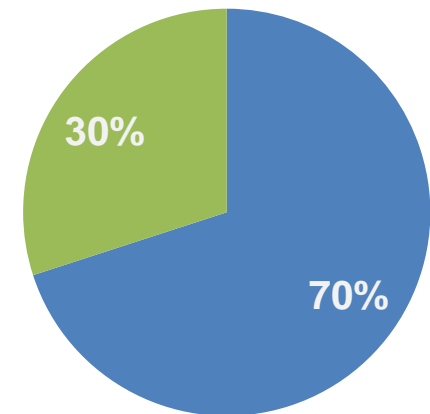
■ Ja ■ Nee



2016



2013



2012

Communicatiemiddelen

Indien website bezocht

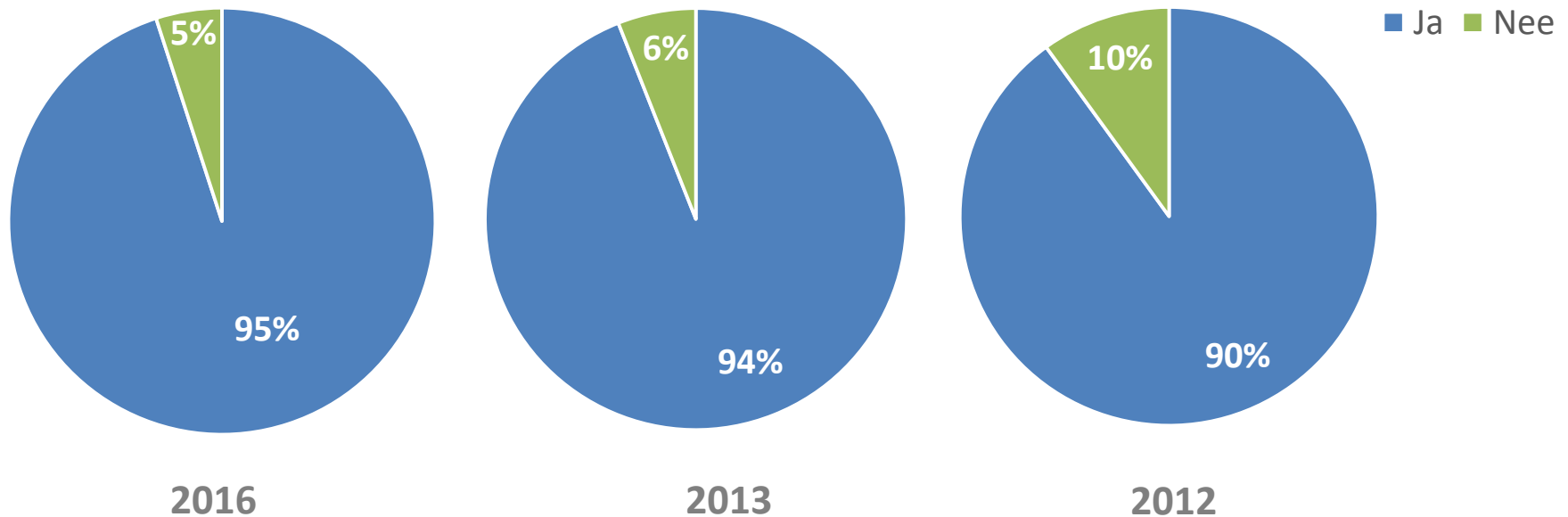
Vraag 17B – Welke informatie zocht u op de website?

	2016 (n=337)	2013 (n=106)	2012 (n=213)
De financiële situatie van SPF	7%	13%	13%
Algemene informatie over mijn pensioenopbouw	16%	17%	28%
Nieuwsberichten	7%	17%	17%
Mijn keuzemogelijkheden	8%	9%	17%
Gevolgen van veranderingen in mijn situatie	7%	9%	18%
‘Mijn pensioen’ met daarin de pensioenplanner en/of digitale UPO	52%	33%	-
Overig	9%	1%	7%

Communicatiemiddelen

Indien website bezocht

Vraag 17C - Heeft u deze informatie gevonden?



Communicatiemiddelen

Indien website bezocht

Vraag 17D – In hoeverre vindt u de informatie op de website begrijpelijk?

	2016 (n=320)	2013 (n=106)	2012 (n=213)
1 – Volledig onbegrijpelijk	-	-	1%
2 – Onbegrijpelijk	1%	2%	1%
3 – Neutraal	20%	14%	16%
4 – Begrijpelijk	70%	67%	69%
5 – Volledig begrijpelijk	8%	17%	13%

Gemiddelde 2016: 3,9

2013: 4,2

2012: 3,9

Communicatiemiddelen

Indien website bezocht

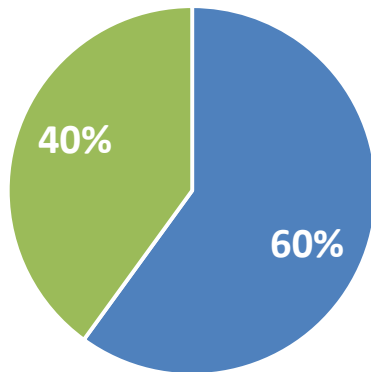
Vraag 17E – Welk rapportcijfer geeft u de website?

	2016 (n=320)	2013 (n=106)	2012 (n=213)
1	-	-	1%
2	-	-	-
3	-	-	-
4	-	-	1%
5	1%	2%	1%
6	7%	6%	9%
7	39%	34%	37%
8	45%	50%	42%
9	8%	8%	8%
10	-	-	1%

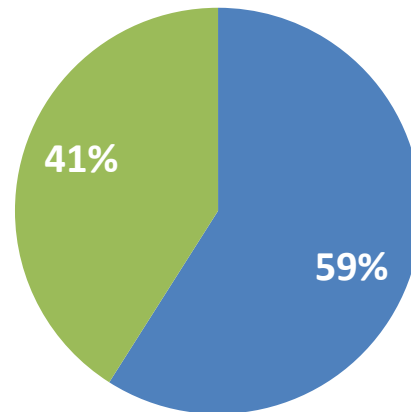
Communicatiemiddelen

Vraag 18 – Bent u geabonneerd op de digitale nieuwsbrief van SPF?

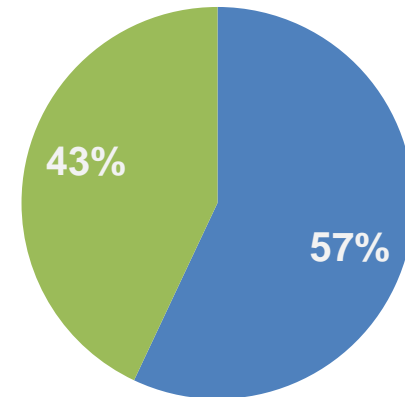
■ Ja ■ Nee



2016



2013



2012

Communicatiemiddelen

Indien geabonneerd op nieuwsbrief

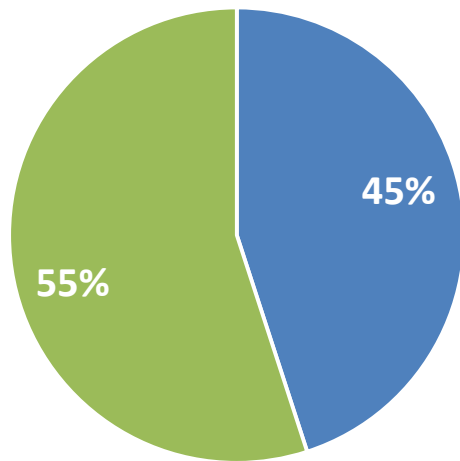
Vraag 18B – Welk (gemiddeld) rapportcijfer geeft u de nieuwsbrief?

	2016 (n=305)	2013 (n=96)	2012 (n=173)
1	-	1%	1%
2	-	-	-
3	-	-	-
4	-	-	-
5	3%	1%	1%
6	7%	2%	7%
7	41%	5%	44%
8	43%	39%	43%
9	5%	44%	3%
10	1%	8%	1%

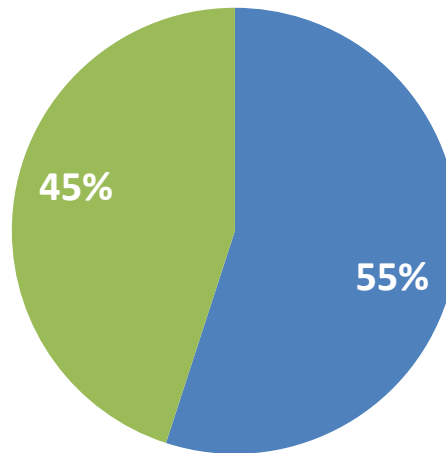
Communicatiemiddelen

Vraag 19 – Heeft u het afgelopen jaar het jaarbericht gelezen?

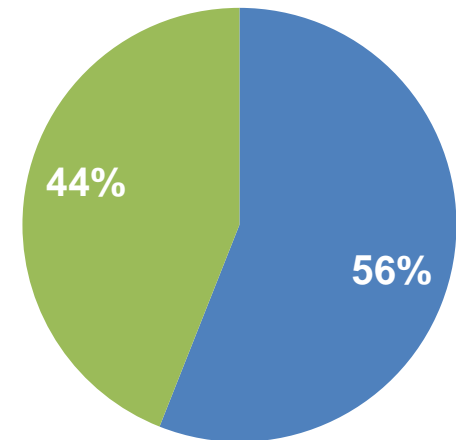
■ Ja ■ Nee



2016



2013



2012

Communicatiemiddelen

Indien jaarbericht gelezen

Vraag 19B – In hoeverre vindt u de informatie van het jaarbericht begrijpelijk?

	2016 (n=231)	2013 (n=90)	2012 (n=171)
1 – Volledig onbegrijpelijk	-	-	1%
2 – Onbegrijpelijk	2%	2%	1%
3 – Neutraal	26%	14%	16%
4 – Begrijpelijk	65%	67%	69%
5 – Volledig begrijpelijk	6%	17%	13%

Communicatiemiddelen

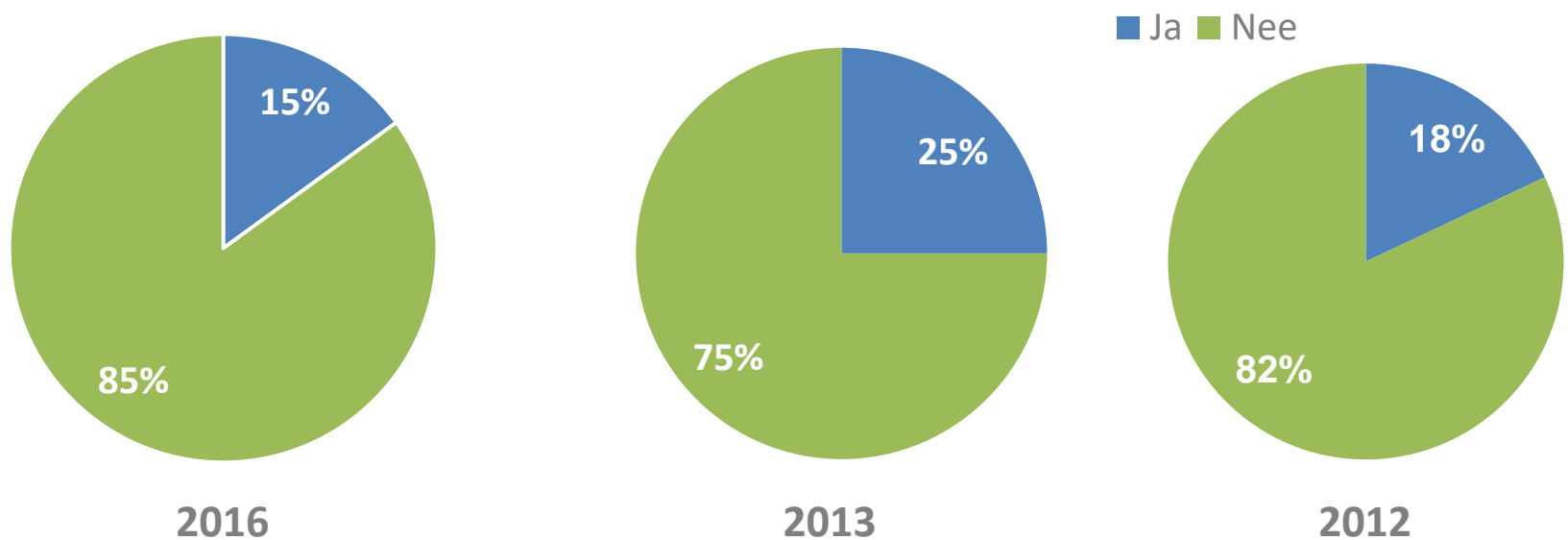
Indien jaarbericht niet gelezen

Vraag 19C – Waarom heeft u het jaarbericht niet gelezen?

	2016 (n=278)	2013 (n=73)	2012 (n=134)
Omdat ik daar geen tijd voor heb gehad	18%	41%	34%
Omdat het mij niet interesseert	5%	11%	14%
Omdat ik het op het eerste gezicht veel te ingewikkeld vond	17%	14%	16%
Omdat ik niet wist dat er een jaarbericht bestond	51%	29%	22%
Anders	10%	5%	14%

Communicatiemiddelen

Vraag 20 – Heeft u het afgelopen jaar contact opgenomen met de Pension Desk?



Communicatiemiddelen

Indien contact met Pension Desk

Vraag 20B – Welk rapportcijfer geeft u in het algemeen voor de dienstverlening van de Pension Desk?

	2016 (n=76)	2013 (n=40)	2012 (n=54)
1	3%	3%	-
2	1%	-	-
3	0%	5%	-
4	3%	5%	2%
5	9%	8%	-
6	8%	8%	7%
7	21%	15%	22%
8	38%	38%	41%
9	14%	18%	24%
10	3%	3%	4%

BridgeVest *Gemiddelde 2016: 7,2* *2013: 7,1* *2012: 7,9*

Communicatiemiddelen

Vraag 21 – Heeft u al eens gebruik gemaakt van de pensioenplanner in ‘Mijn Pensioen’?

	2016	2013	2012
Ja, eenmalig	28%	22%	34%
Ja, meerdere keren	30%	23%	14%
Nee, want ik heb nog geen toegang	11%	10%	16%
Nee, ik heb daar geen interesse in	13%	8%	22%
Nee, anders	18%	37%	14%

Communicatiemiddelen

Indien ja

Vraag 21B – ‘Mijn Pensioen’ (digitale UPO en/of pensioenplanner) heeft bijgedragen aan een beter beeld van mijn eigen pensioensituatie

	2016 (n=295)	2013 (n=73)	2012 (n=129)
Volledig mee eens	15%	21%	34%
Mee eens	61%	58%	14%
Neutraal	22%	16%	16%
Mee oneens	1%	5%	22%
Volledig mee oneens	1%	-	14%

Communicatiemiddelen

Indien ja

Vraag 21C – Binnen ‘Mijn Pensioen’ gaat het werken met de pensioenplanner mij gemakkelijk af

	2016 (n=295)	2013 (n=73)	2012 (n=129)
Volledig mee eens	12%	19%	34%
Mee eens	47%	55%	14%
Neutraal	35%	23%	16%
Mee oneens	4%	3%	22%
Volledig mee oneens	2%	0%	14%

Communicatiemiddelen

Vraag 22 – U wordt door SPF op diverse manieren geïnformeerd over uw pensioen (via onder meer Connections SABIC, Nieuwsbrief SPF, website, brochures, Uniform Pensioenoverzicht (UPO), pensioenplanner en persoonlijke brieven). Wat vindt u van de hoeveelheid informatie?

	2016	2013	2012
Voldoende	90%	96%	90%
Te weinig	4%	2%	5%
Te veel	6%	2%	5%

Communicatiemiddelen

Vraag 23 – Hoe waardeert u de communicatie over uw pensioen door SPF over het algemeen?

	2016	2013	2012
1	1%	-	-
2	-	-	-
3	1%	-	-
4	1%	1%	1%
5	2%	2%	2%
6	10%	3%	10%
7	34%	31%	36%
8	40%	44%	41%
9	10%	18%	10%
10	1%	2%	1%

Gemiddelde 2016: 7,4

2013: 7,7

2012: 7,5

Communicatiemiddelen

Vraag 24 – Wilt u aangeven van welke van onderstaande online platformen (social media) u momenteel gebruik maakt?
(Meerdere antwoorden mogelijk)

	2016	2013	2012
YouTube	18%	32%	29%
Facebook	23%	39%	35%
Pinterest	2%	-	-
Instagram	4%	-	-
Tumblr	-	-	-
Yammer	-	1%	1%
Twitter	5%	7%	9%
LinkedIn	20%	50%	31%
Google+	11%	16%	22%
Flickr	1%	1%	2%
Anders	3%	-	-
Ik maak geen gebruik van social media	13%	28%	36%

Communicatiemiddelen

Vraag 24B – Als SPF zou besluiten een of meer van deze platformen (social media) in gebruik te nemen om pensioeninformatie te verspreiden en/of om interactie (bijvoorbeeld vragen stellen) en dialogen (discussies) over pensioen te realiseren, zal ik daar zeker aan meedoen.

	2016 (n=376)	2013 (n=160)	2012 (n=194)
Volledig mee eens	3%	3%	5%
Mee eens	18%	17%	24%
Neutraal	35%	34%	36%
Mee oneens	28%	29%	20%
Volledig mee oneens	16%	17%	15%

Bridgevest

Westblaak 180
3012 KN Rotterdam
Postbus 1585
3000 BN Rotterdam

T +31(0)10 - 206 16 21
F +31(0)10 - 206 16 26
E info@bridgevest.com
W www.bridgevest.com